

گفتوگو له گهل به ریز نامانج کاوانی نویته ری کورد له نه نجومه نی نویته رایه تی بیگانه کان له شاری مانهایم . ئەلمانیا

یو سف مه ننگ

amangkawany@yahoo.de

به مه به سستی نا سین وزیا تر شاره زا بونی کاروئه ر ک و فرمانه کانی ئە نجو مه نی نویته رایه تی بیگانه کان، سه ردا نی به ریزانم کرد، له نو سینگی ی ئە نجو مه نی نویته رایه تی میوانداری کر دم، به راستی هه ستم به خو شحا لیه کی زور کرد که ئیمه ی کورد نو ینه ریکمان هه یه له شاره وانی پیشوازی له هاوالتیانی کورد و بیا نی ده کات ده کات ، بو گو یگر تن له کیشه وگر فته کانیان ویا مه تی دانیان به مه به سستی چاره سه ر کردن ، منیش چه ند پر سیا ریکم ئاراسته کرد و ئە ویش به گه ر می وه لآمی دامه وه .

به ر له وه ی بجینه ناو ته وه ری پر سیاروووه لآم سه ره تا با بزنا نین ئا مانج کاوانی کی یه ؟، به ریزیان له سالی 1963 له شاری سلیمانی له دایک بوه ، په یمانگای هو نه ری کشتو کالی شه تره ی خو یندوه به لآم وه کو خو ی ده لی له به ر ئە وه ی ئە و ته نها کورد بوه هه سستی به ته نها یی و بی تا قه تی کردوه بو یه نه ی توانیوه سالی د ووه م بخو ینئ ئە نجام وا زی هیناوه و ته وا وی نه کر دوه ، دوانزه سا له له وولاتی ئە لمانیا ده ژی، نزیکه ی ده سا له له شار ی مانها یم نیشته جی یه و ژیان به سه ر ده بات، ئە ندا می ده سته ی دامه زر ینه ری نا وه ند ی زا نین و روشنبیر ی کورد ی - ئە لما نییه ئیستا ش ئە ندا مه تی به رده وا مه به مه به سستی خزمه تکر دنی کلتوری کوردی ، وه ک هه ر تاکیکی تری کو مه لگه له گه ل خیزان و منا له کانی ژیا نی ئا سایی خو ی به سه ر ده بات ، کاری په سمی ده کات ، چه ز به خو یندنه وه ی لیکو لینه وه ی میژویی و سیا سی ده کات ، عا زفیکی با شی کیبۆرده و ئە شقی موسیقا یه .

پ/ به ریز کاک ئا مانج ده کری با سی ئە وه بکه یت که چه ند نه ته وه له شار ی مانها یم ده ژین و ئە نجو مه ن له نویته رایه تی له چه ند نه ته وه پیک ها توه ؟

وه لآم/ جگه له ئە لمان سه دو چه فتا نه ته وه ی تر له شاری مانها یم ده ژین وه تیکرا یان 60911 مروقی بیا نین ، جگه له و بیا نیا نه ی په گه ز نامه ی ئە لما نیان هه یه ، هه ر نه ته وه و به پی

ی ریژه یه کی یا سایه به شد ار ده بن ، ده بی ریژه یه کی یا سایه دیا ریکراو ده نگ بهینن ، له به ر ئه وه ی نه ته وه هه یه زوره و نه ته وه هه یه که مه ، زور نه ته وه هه یه له به ر که میان ئه و ده نگه یان نیه که بتوانن نوینه ریان هه بیته له ئه نجو مه ن ، به لام ئه نجو مه ن ده بی کار بو هه موو نه ته وه کان بکات له کا تی پیو یست به بی جیا وازی .

پ/ ئه وه ی من بزا نم و ئا گادار م که سیکی تر زور تر ین ده نگی هیئا بوله تو له لیسته که ی ئیوه دا که پا لیو راوی پار تیکی گه وره ی کوردستانی با شوربو ، به ریژیستان وه کو پا لیو راوی ناوه ندی زا نین و پوئشیری کوردی - ئه لما نی که ریخرا ویکی بی لایه ن و سه ر به خو یه دووه م ده نکت هیئا بو له هه مان لیست ، به لام چوون لیته ده ست به کار بون؟

وه لام / تا ئیستا دوو جا ر هه لیژار دن کرا وه ، چوار سال جا ریک ئه نجام ده دریت ، له 20،02،2000 و 29،11،2004 که ئیمه ی تیا دا به شدار بو ین من ته نها با سی ئه م جا ره ئه که م که ئیمه ی تیا دا به شدار بو ین ، له لیستی نه و رۆزی کورد که سیکی تر وه کو به ریژتان ئا ماژه تان پیدئا هه لیژیر درا وی پار تیکی کوردی بو ئه و یش (پ، د، ک) که زور ینه ی ده نگی هیئا و به نده ش دووه م ده نکم هیئا له هه مان لیست ، به لام به دا خه وه ئه م برا ده ره نه ته نها رۆژیک ده وامی کر دونه ته نها جا ریکیش به شداری کو بو نه وه کانی ما نگا نه ی کرد ، به لکو دوا ی هه لیژار دن به بی ده نگی گه را یه وه کو رستان ، ئیمه ش هه ستمان به بو شایی کرد به نه بو نی نو ینه ر ی کورد له م ئه نجو مه نه ، به پی ی یا سا کا تی که سی یه که م نه مینن که سی دووه م جیگا که ی ده گر یتته وه ، بو یه به دوا دا چو نمان کرد ، ئه وه بوو له لایه ن لییر سرا وی را په را ندنی کا رو باری بیانیه کان ره زا مه ندی درا که من دا بنر یم و نو ینه را یه تی کورده کانی شاری مانها یهم بکه م ، وه ئیستا ش ده ست به کارم وئا ماده م خزمه ت به کو ر دو هه مو نه ته وه کانی تر بکه م که پیو یستیان به منه له م شاره .

پ/ ئه و ئه رک وکارانه ی ئه نجو مه نی بیانیه کان ئه نجا می ده دات چین ؟

وه لام / کار ئاسانی بوها وولا تیانی بیانی له شاره وانی و به ریژه به را یه تیه کانی شار ی مانهایم له ریگه ی نو ینه ره کانی ئه نجو مه ن ، درو ستر دنی پر دیکی په یوه ندی له نیوان نه ته وه بیانیه کان و کو مه لگه ی ئه لمان وئیداره کانی ئه م شاره ، پا لپشتیکردن له پرۆژه ی کو مه له کلتور یه کان بو وه ر گر تنی یا ر مه تی مادی و مه عنه وی له شاره وانی ، ئه نجام دانی کو بو نه وه ی مانگانه ی ئه نجو مه ن له سه رکیشه و گرفت و چو نیه تی به ریژه چوونی کا رو باری بیانیه کانی

نیشته جی ئه م شار ه، گه یان دن و پرو نکر دنه وه ی ئه م بریا ره نویتیا نه ی له لایه ن ده و له ته وه ده ر ده چن بۆ بیا نیه کان به شیوه یه کی دروست و پره وان بۆ بیان با س ده که یین، یا ر مه تی دانیان بۆ فیئر بو نی زمانی ئه لما نی به خو را یی پرو گرا میکی تا یبه ت هه یه بۆ ئه م مه به سته ، هه ر کاریک په یوه ندی به گو نجا دن و تیکه لبون هه بی پشگیری و کار ئا سانی بۆ په یدا ده که یین له لایه ن شار ه وان ی، هه موو یا ر مه تی و کار ئا سانیه ک بۆ بیا نیه کان له چوارچێوه ی یا سادا به پیوه ده بریت، سا لانه له رۆژیکی دیا ریکراو دا قیستقا لی کلتوری نیو نه ته وه یی به به شدار ی سه ر جه م نه ته وه جیا جیا کان ئه نجا م ده دریت له شار ی مانها یم.

پ/ به ریزتان ئیستا چ پرو ژه یه کتان به ده سته وه یه بۆ خزمه تی ها وولا تیانی کوردی ئه م شار ه ؟

وه لام/ چه ند بلا و کرا وه و به ر نا مه هه ن به زما نی نه ته وه جیا جیا کا نی ئه م شار ه که خزمه ت به بیا نیه کان ده کات نه کرا ون به کوردی ، من ئیستا خه ریکی ئه وه م بیان که م به کوردی و بیا نخه مه به ر ده سته هاو نیشتما نیا نی کو رد بۆ ئه وه ی به ئا سا نی لییان تیگات و سو دیان لی ببینیت ، ئا شنا کردنی فه ره نگ و کلتوری کوردی به نه ته وه کانی تری ئه م شار ه .

پ/ له کۆ تا یی دا چی ده لییت ؟

وه لام/ هیودارم له هه لبژا ردنی دا ها توودا زۆر یینه ی کورد به یه کگر تو یی به شیوه یه کی فراوانتر به شدار ی بکات، به لام دوور له گیانی حز با یه تی و ته که تول و ده سته گه ری بۆ ئه وه ی زۆر ترین نوینه رمان هه بیت، تا بتوا نین با شتر خزمه ت بکه یین به نه ته وه ی کو رد له شار ی مانها یم ، وه له شار ه کا نیتر یش به پۆحیکی کور دانه کاری بۆ بکر یت، دا وا کا ریشم له کور دانی به ریزی شار ی مانها یم هه ر کا تیک پیو یستیان به من هه بیت بۆ یار مه تی پیوه ندیم پیوه بکه ن من ئا ماده م بۆیا ر مه تی و هاو کاری کر دنیان، ده توانن له ریگه ی ئه م ئیمه یله وه په یوه ندی بکه ن به من ،